
KONTROL MOZIOA

Haurrentzako udaleku irekien zerbitzuak

EH BILDU udal taldeko zinegotzi Sandra Barrenetxea Diezek, Udalbatzaren Organo Araudiaren 98. artikulua ematen duen babesa aintzakotzat hartu eta **KONTROL MOZIO** hau aurkeztu dio Osoko Bilkurari, Pertsonentzako Zerbitzuen Batzordeak maiatzaren 19an izan zuen bileran haurrentzako udaleku ireki zerbitzuen gainean egindako interpelazioaren ondorioz.

JUSTIFIKAZIOA

Eustaten arabera, 2023an nabarmen igo zen lana, bizitza pertsonala eta familiakoa uztartzeko zailtasun handiak dituztela esaten duten EAEko landunen ehunekoa. Lana duten pertsonen % 29k dio zailtasun handiak dituela lana eta seme-alabak zaintzea uztartzeko. Eta, batez ere, emakumeek dituzte zailtasunik handienak, egunean gizonak baino batez beste 1,1 ordu gehiago aritzen baitira adingabeak zaintzen.

Uda da eskola-umeak zaintzea eta laneko ordutegia uztartzeko zailtasun gehien sortzen dituen urte-garaia, eskolarik gabe izaten baitira haurrak garai horretan. Ohikoa da emakumeek beren lanaldia murriztea hilabete horietan zaintza horri aurre egiteko. Emakumeek egiten dituzte lanaldia murrizteko 6 eskaeratik 5, eta haurrak zaintzeko eszedentzia eskaeren % 80. Eta hori ez da nolana hiko kontua; zeren, batetik, emakumeen diru-sarrerak murriztu eta beren bikotekideen mende izateko egoeran jartzen ditu, eta, bestetik, ongizate pertsonalarekin lotuta diren beste gai batzuetarako ekarpenak ere prekarizatu egiten ditu nabarmen –erretirorako ekarpenak, esate baterako–. Emakumeak pobretzea arrazoi batek baino gehiagok eragiten du; baina, azterlan guztien arabera, zaintza-arduretan zama handiagoa izatea oztopo garrantzitsua da beregaintasunez bizitzeko izan behar diren baliabide ekonomikoak eta laboralak berdintasunez eskuratzeko.

Alde horretatik, erakundeek erantzukizun berriak hartu dituzte beren gain azken urteotan, eta, adibidez, mendeko pertsonak zaintzeko politika erantzukideak bultzatu dituzte. Kontziliazioaren kontzeptutik harago egin, ordea, eta, gizonak, enpresek eta erakundeek, zeregin horretan duten papera beren gain hartu eta erantzunkide izan behar dute. Hori dela eta, 1/2022 Legegintzako Dekretuaren 51. artikulua adierazten du EAEko administrazio publikoek kontziliazio erantzukidea izateko modua jarri behar dutela, hainbat bitartekoren bidez: besteak beste –53.5 artikulua adierazten duenez–, arreta osagarri bat izatea haur eta lehen hezkuntzako eskolaldian (hau da, 2 eta 12 urte bitartean), ezarritako eskola ordutegi eta egutegiaz gainerakoa. Azkenik, toki-administrazioak alde horretatik duen erantzukizunaz, 7 j) artikulua argi eta garbi adierazten du udalen eginkizuna izango dela emakumei eta gizonei bizitza pertsonala, familia eta lana erantzunkidetasunez kontziliatzen laguntzeko baliabideak eta zerbitzuak jartzea, duten izaera dela-eta udal mailan eskaini beharrekoak direnean.

Gure hirian badago udarako nolabaiteko eskaintza publiko eta pribatu bat, udaleku irekiena, eta zalantzarik ez dago oinarritzko eta beharrezko baliabidea dela hori eskolako egutegia eta lanekoa bateragarri egin ahal izateko.

Hala, eskaintza publikoan, 5-12 urte bitarteko umeentzako "Oporretan euskaraz" programa dugu nabarmen. Zozketa egin eta 600 plaza inguru esleitzen dira urtero udaleku horietan, 8:30-13:30 ordu bitartean izaten da eta haurtzaindegi-zerbitzua ere eskaintzen da nahi izanez gero. Eskaintza pribatua

dezente handiagoa da: 7:45etik 15:30era bitarteko ordutegia dago; jantoki-zerbitzua, haurtzaindegi-zerbitzua eta garraio-zerbitzua eskaintzen dira, eta plaza eskaintza eskarira egokitzen da. Donostian 5-12 urteko 11.637 haur bizi da; beraz, den programa publiko bakarrak ez du eskari potentzialaren % 5tik ere hartzen. Baina, gainera, programa horrek ez ditu 3 eta 4 urteko umeak hartzen, eta adin horretako 2.419 haur dira Donostian. Alegia, oro har, eskaintza publiko txikia dugula, eta, zehazki, 3 eta 4 urteko adinetarako eskaintza publikorik ez dagoela batere, nahiz eta programaren ezaugarri teknikoek aukera hori ematen duten.

Gai hori dagokien zinegotzi ordezkariak kontu horren gainean galdetu, eta, Euskara Sailaren zinegotzi arduradunak, adierazi zuen programaren helburua ez dela familien kontziliaziorako laguntza ematea; eta horrek oraindik eta etsigarriagoa bihurtzen du egoera, ez dagoela familiei kontziliazioan laguntzeko udal-programa publikorik esanahi luke eta. Gazteria Arloaren ardura duen zinegotziak, ordea, sartu zuen programa horren eginkizunetan kontziliaziorako laguntza izatearena ere. Hala, bada, ez dugu oso ondo ulertzen ea programa baten beraren definizio bat baino gehiago dagoen, edo 12 urtetik beherakoei eskainitako zerbitzuak elkarren artean planifikatzeko premia handiagoa dagoen. Nolanahi ere, ez zuten beste programarik aipatu, gurasoak lanean diren bitartean haurrei kalitateko zaintza emateko.

Horiek horrela direla, hauxe da EH Bildu udal taldeak dakarren **KONTROL MOZIOA**:

- 1.- Donostiako Udalaren Osoko Bilkurak gobernu taldeari eskatzen dio udaleku ireki programa bat jartzeko abian udan, 3 urtetik gorako umeentzat, auzoetara deszentralizatua, familiei lana eta familia eta bizitza pertsonala uztartzen laguntzeko.
- 2.- Donostiako Udalaren Osoko Bilkurak gobernu taldeari eskatzen dio aurrekontu espezifiko bat bideratzeko 2026an, 3 urtetik gorako umeentzako programa batzuk bultzatu eta familiei lana eta familia eta bizitza pertsonala uztartzen laguntzeko udan.
- 3.- Donostiako Udalaren Osoko Bilkurak gobernu taldeari eskatzen dio udan 3 eta 12 urte bitarteko haurrentzat diren programa guztiak batera aztertzeke, familien kontziliazio-beharrak ere kontuan hartu eta konponbidea emanez horiei.

Donostian, 2025eko maiatzaren 23an

Sandra Barrenetxea Díez
EH Bildu udal taldeko zinegotzia